

రెండవ భాగం

అపొస్తలుడు (apostolos) - అపొస్తలుడనేది గ్రీకునుండి వచ్చింది. ఇది రెండు పదాల సముదాయం. *apo*, అనే గ్రీకు విశేషణానికి అర్థం ‘నుండి’ + *stello* అంటే ‘పంపుటకు’ - అపొస్తలుడంటే అక్షరార్థంగా ‘పంపబడినవాడు’ (నుండి లేక బయటికి) అంటే ‘వర్తమానికుడు’. అనేక బైబిలు పదాలవలె సామాన్యమైన భావంతోగాని, ప్రత్యేకమైన భావంతోగాని దీన్ని ఉపయోగింపవచ్చు. ప్రత్యేకమైన భావంతో ‘పన్నిద్దరికి’ (మరియు పౌలుకు) ప్రభువుచేత పంపబడినవారుగా ఉపయోగింపవచ్చు. లేదా పంపబడిన ఎవనినైనా సూచించే సాధారణమైన భావంతో దీన్ని వాడవచ్చు. కార్యగ్రంథంలో లూకా మామూలుగా ఈ పదాన్ని ఆ ‘పన్నిద్దరిని’ సూచించే ప్రత్యేకమైన భావంతోనే ఉపయోగించాడు. అయినా, ఎప్పుడన్న ఒకసారి సాధారణమైన విధానంలో ఆ పదాన్ని వాడాడు. ఉదాహరణకు, అపొ. 14:14లో బర్సబా అపొస్తలుడని పిలువబడ్డాడు. సిరియాలోని అంతియోకయనుండి అతడు పంపబడ్డాడు (అపొ. 13:1-3). తక్కిన ఉదాహరణలకు: రోమా. 16:7; 2 కొరింథీ. 8:23; ఫిలిప్పీ. 2:25 కొన్నిచోట్ల అపొస్తలని తర్జుమా చేయబడింది; తక్కిన స్థలాల్లో దూత లేక వర్తమానికుడు అని తర్జుమా చేయబడింది. నేడు మిషినరీ అనే లాటిన్ పదాన్ని - సంఘంచే పంపబడిన వారిని సూచించడానికి ఉపయోగిస్తాం. మిషినరీ అనేది అపొస్తలుడనే సామాన్య భావాన్ని సూచిస్తుంది.

బాప్తిస్మాము (baptisma or baptismos) - ‘బాప్తిస్మాము’ అనేది గ్రీకు పదంనుండి వచ్చింది. *Baptisma* అంటే ‘ముంపు’ అని, *baptismos* అంటే ‘వుంచడం’ అని అర్థం. వీటి వుధ్య ఉన్న వ్యత్యాసం అంత ప్రాముఖ్యమయిందికాదు. దాని క్రియా రూపం - *baptizo* (పలికేది-బాప్టిజ్డ్డో) అంటే - ‘ముంచు’ ముంచడం (దేనిలోకో) సందర్భం తెలియజేస్తుంది. రూపకాలంకారంలో చెప్పాలంటే, యేసు శ్రమలలో ముంచివేయబడ్డారు (మార్కు 10:38-39).

క్రీస్తు (Christos) - హెబ్రీలో మెస్సీయా అనే దానికి గ్రీకురూపమే క్రీస్తు అనేది. రెండింటి అర్థం ‘అభిషిక్తుడు’ అనే! పాత నిబంధనలో యాజకులు, ప్రవక్తలు, రాజులు అభిషేకింపబడేవారు. గనుక వారిలో అది ఎవరికైనా వర్తిస్తుంది. ప్రధాన యాజకుడు ‘అభిషిక్తుడుగా’ పిలువబడ్డాడు (లేవి. 4:3). ప్రవక్తలు అభిషిక్తులనే పిలువబడ్డారు (కీర్తనలు 105:15). ఈ పదం ప్రత్యేకించి ఇశ్రాయేలీయులలోని రాజులకే వాడబడింది (కీర్తనలు 2:2; 18:50). సౌలును దావీదు చంపని ఒకే ఒక

కారణం - అతడు ‘‘యెహోవాచే అభిషేకింపబడిన వాడనేదే’’ (1 సమూ. 24:6; 26:9; 2 సమూ. 1:14), యూదులు దావీదు వంశంలోనుండి వచ్చే ‘‘మెస్సీయా’’ కొరకు కనిపెట్టారు. వారు కనిపెట్టుకొనిన మెస్సీయా నజరేయుడగు యేసే (మత్తయి 16:17; మార్కు 14:61-62; యోహాను 4:26). యేసు యాజకుడు (హెబ్రీ. 4:14), ప్రవక్త (అపొ. 3:22); రాజు (1 తియోతికి 6:15)వైయున్న కారణాన ఈ పాత్రలన్నిటిలో ఆయన-అభిషిక్తుడై యున్నాడు. అయినా, యూదులు మెస్సీయా లేక క్రీస్తు అని విన్నవెంటనే, వారికి ‘‘రాజు’’ అనే గుర్తుకు వస్తాడు. యేసే క్రీస్తుని మనం అన్నప్పుడు - ఆయనను రాజు అని చాటుతాం.

సంఘం - (*ekklesia*) - సంఘం (*church*) అనే పదం మిశ్రిత గ్రీకు పదం *ekklesia* నుండి తర్జుమా చేయబడింది. *ekklesia* లో ‘‘ek’’ (వెలుపలికి) అనే విశేషణం, ‘‘kaleo’’ (పిలుచు) అనే క్రియారూపం ఉన్నాయి; అక్షరాల్లంగా ‘‘పిలువబడినవారు’’. సామాజిక పరిధిలో, ఈ మాట - ‘‘కూటమి’’ (సమకూర్చబడిన ప్రజలు - అపొ. 19:41) అనే భావంతో వినియోగించబడుతుంది. అయితే ప్రభువైన యేసు ఈ పదానికి ప్రత్యేకమైన భావం యిచ్చారు. తనకు సొంతమగునట్లు పిలువబడినవారు (మత్తయి 16:18). అది కార్యగ్రంథంలో ప్రత్యేకంగానే వినియోగింపబడింది. సార్వత్రిక సంఘమనే భావంతో అది ఉపయోగింపబడవచ్చు (అపొ. 2:47; KJV), స్థానిక సంఘాలుగా అది వాడబడియుండవచ్చు (రోమా. 16:16); లేక ఆరాధనకై కూడిన కూడికకు అది వాడబడియుండవచ్చు (1 కొరింథీ. 14:12, 19, 23, 28). కార్యగ్రంథంలో, లూకా మామూలుగా స్థానిక సంఘానికి వినియోగించాడు (అంటే, ఒక నిర్దిష్టమైన స్థలంలో - పిలువబడిన వారంతా).

సువార్త (*euangelion*) - ‘‘సువార్త’’ అనే పదం *euangelion* అనే మిశ్రిత గ్రీకు పదంనుండి తర్జుమా చేయబడింది. *Eu* అంటే - మంచి లేక శ్రేష్టమైన అని అర్థం. *Angelion* అంటే ‘‘వర్తమానం’’, వార్త. గనుక ఈ మాటకు ‘‘సువార్త, సువర్త మానము’’ అని అర్థం. ఇంగ్లీషులో *gospel* అనే పదం పాత ఇంగ్లీషు మాట - ‘‘god-spell’’ అనే దానినుండి వచ్చింది. దాని భావంకూడా మంచివార్త అనేదే. ఈ పదం ఏ మంచి వర్తమానానికైనా వినియోగింపవచ్చును గాని, క్రొత్త నిబంధనలో మాత్రం యేసును గూర్చిన సువార్తకే యిది ఉపయోగింపబడింది. సువార్తయొక్క అంతరాధ్యాన్ని పౌలు మూడు వాస్తవాల సమ్మేళనగా, అంటే- క్రీస్తుయొక్క మరణం, సమాధి, పునరుత్థానను గూర్చినదిగా సూచించాడు (1 కొరింథీ. 15:1-4). మనం సువార్తకు ‘‘విధేయత’’ చూపవలసిన కారణాన, సువార్తయొక్క సంపూర్ణ వర్తమానంలో, యేసు మనకొరకు చేసిన దానికి మన జవాబు కూడ సువార్తలో యిమిడియుంది (రోమా. 10:16; 1 పేతురు 4:17; 2 థెస్స. 1:8).

హెలాకము (*hades*) - *hades* (హేడెస్) అంటే, అక్షరాల్లం - ‘‘కన్పించని’’ అదృశ్యలోకాన్ని సూచించడానికి గ్రీకులు ఈ పదం వాడేవారు. ప్రభువైన యేసుగాని,

క్రొత్త నిబంధనలో యింకా యితరులుగాని, ఈ పదాన్ని - మరణంనుండి పునరుత్థానం వరకు మధ్య ఉండే మృతుల స్థితిని సూచించడానికి ఉపయోగించారు. లాజరు, ధనవంతుని కథనంలో - ఈ అదృశ్య లోకంయొక్క పరిస్థితిని మనం కొద్దిగా తెలిసికోవచ్చు.

నరకం (geenna) - KJV మూడు వెవ్వేరు పదాలను “నరకమని” తర్జుమా చేస్తుంది. (1) “Gehenna” (geenna) దుష్టులయొక్క నిత్యనివాసం (నరకమంటే మనం సాధారణంగా యిలాగే అనుకుంటాం). (2) “Tartarus” (tartaroo), 2 పేతురు 2:4లో ఒక్కచోటనే యిది కనిపిస్తుంది. తీర్పుకు కావలియందుంచబడిన దేవదూతలను గూర్చి యిది తెలియజేస్తుంది. (3) Hades పాతాళం అనే దాన్ని చూడు.

యేసు (Jesus) - “యేసు” ను “రక్షకు” డనడం సహజం. అయితే రక్షకుడనే దానికి గ్రీకులో మరో పదం ఉంది: “soter” “తన ప్రజలను వారి పాపమునుండి ఆయనే రక్షించును గనుక ఆయనకు యేసు (“యెహోవా రక్షించును”) అను పేరు పెట్టుదువు” అని దేవదూత యోసేపునకు తెలియజేసినప్పుడు (మత్తయి 1:21), యేసు దేవుడు అనే భావాన్ని దూత చెప్పాడు. ఆ దినాల్లో యేసు అనేది సామాన్యమైన గ్రీకు నామం (కొలస్సీ. 4:11; అపొ. 13:6). యేసు అనే గ్రీకు పదానికి యెహోషువ అనేది హెబ్రీ రూపం. యెహోషువ అని అంటే కూడా “యెహోవా రక్షించును” అనే అర్థం.

రాజ్యం (basileia) - “రాజ్యము” అని తర్జుమా చేయబడిన గ్రీకు పదానికి “ఆధిపత్యము - ఏలుబడి” అని అర్థం. ప్రత్యేకమైన భావంతో ఉపయోగింప బడినప్పుడు - దేవుని ఆధిపత్యాన్ని సూచిస్తుంది. దేవుడు సమస్తాన్ని ఏలువాడు. అయితే క్రొత్త నిబంధనలో - అది, తన ప్రజలపై ఆయన ఏలుబడిని సూచిస్తుంది. (అంటే, ఆయన ఆధిపత్యానికి తమ్మునుతాము లోబరచుకొన్న వారిని సూచిస్తుందన్న మాట). కొన్నిసార్లు ఈ పదం సంఘాన్ని సూచించింది (మత్తయి 16:18). కొన్నిసార్లు అది పరలోకాన్ని సూచించింది (2 పేతురు 1:11). భావం సందర్భాన్ని బట్టి నిర్ణయింపబడుతుంది, కార్యగ్రంథంలో, లూకా ఈ పదాన్ని (రాజ్యం) సాధారణంగా సంఘానికి వినియోగించాడు. ఒకసారి మాత్రం పరలోకానికి ఉపయోగించాడు (అపొ. 14:22).

మరణాతా (marana tha) - “మరణాతా” అనేది “ప్రభువా” - “రమ్ము” అని రెండు అరామీ మాటలను ఏకం చేస్తుంది. దాన్నే ఒక ప్రతిపాదనగా వాడవచ్చు (ప్రభువు వచ్చుచున్నారు) అని; లేదా “ప్రభువా, రమ్ము” అని మనఃపూర్వకమైన ప్రార్థనగా వైనా దాన్ని వాడవచ్చు.

మెస్సీయా - “క్రీస్తు” ను చూడు.

వెయ్యేండ్ల పరిపాలన - “Pre” (ముందు), “millennium” (వెయ్యేండ్ల) అనే

లాటిన్ మాటనుండి యిది వచ్చింది. రెండవ రాకడకు ముందు-వెనుకలు వెయ్యేండ్ల పరిపాలనను నమ్మేవారున్నారు. (క్రీస్తు త్వరలోవచ్చి, యెరూషలేములో, తన సింహాసనాన్ని వేసికొని భూమిమీద వెయ్యిసంవత్సరాలు రాజ్యం చేస్తారని; దావీదు సింహాసనాన్ని పునరుద్ధరించి, యెరూషలేము దేవాలయాన్ని ఆయన నిర్మిస్తారని, యింకా సంగతులు చెప్పుతారు, ప్రకటనలో అనేక సంఖ్యలు అలంకార రూపంలో వాడబడినట్లుగా, 20:2-5లో కూడా అది అలంకార రూపంగానే వాడబడిందని వారు విస్మరిస్తారు. పునరుత్థానుడైన క్రీస్తు సర్వాధికారియని (మత్తయి 28:18), మొదట సువార్త ప్రసంగంలో ఆయన దావీదు సింహాసనమందు ఆసీనులైయున్నారని, పేతురు చెప్పాడు (అపొ. 2) కార్యగ్రంథంలోని అనేక భాగాలు వారి దోషాన్ని ఎత్తి చూపు తాయి.

ప్రవచనం - “ప్రవక్తను” చూడు (*prophetes*) - ప్రవక్తలంటే కేవలం భవిష్యత్తును చెప్పేవారనుకుంటాం. పాత నిబంధన ప్రవక్తల పనిలో ఇది చాల ముఖ్యమైన భాగంగా ఉండేది. అయితే, ప్రాథమికంగా, “దేవుని పక్షంగా మాట్లాడేవారు” అనేదే వీరి పని. ప్రవక్తయొక్క వర్తమానం ప్రధానంగా అతని కాలంలోని ప్రజలకు సంబంధించిందే. గనుక ప్రవక్త అంటే, దైవప్రేరేపణతో మాట్లాడే వాడనేదే భావం - అతడు భవిష్యత్తును గూర్చే చెప్పనీ; లేదా అప్పటి సంగతులను గూర్చే చెప్పనీ అతడు ప్రకటించేవాడు.

మతమార్పిడి చేసినవారు (*proselutos*) - “Proselyte” అనేది - *proserchomai* అనే గ్రీకుపదంనుండి వచ్చింది. *pros* (towards) *erchomai* (to come). అన్యజను లోనుండి యూదా మతాన్ని పుచ్చుకొన్నవారే ఈ ప్రాసలైట్స్ అనేవారు. దీనికి కొన్ని పద్ధతులున్నాయి. (1) పురుషులకు సున్నతి; (2) సాక్షులయెదుట తమ్మును తాము నీటిలో ముంచుకొనడం; (3) బలి అర్పించడం. పురుషులకు సున్నతి విధిగా ఉన్నకారణాన, పురుషులకంటే స్త్రీలే ఎక్కువమంది మార్చుకున్నారు. దైవభయంగల మగవారు అన్యజనులుగానే ఉండి, నిజదేవుని విశ్వసించినవారైయుండి, సమాజమందిరానికి వెళ్ళి వస్తుండే వారుగాని, మత మార్పిడికి యిష్టపడలేదు.

మారుమనస్సు (*metanoeo*) - మారుమనస్సు అనేది - (*meta*) తరువాత, (*noema*) భావన - అనే మిశ్రిత గ్రీకు పదంనుండి తర్జుమా చేయబడింది, దాని అక్షరార్థం - “తరువాత భావన” ఆలోచనలో మార్పునుగూర్చి చెప్పుతుంది. మార్పు అనేది మొదట మనస్సులో జరిగేదే. మారుమనస్సు అంటే - “మనస్సులో మార్పు” (మత్తయి 21:29; హెబ్రీ. 12:17) అనే భావంతో ఈ పదాన్ని దేవునికి వర్తింప జేయవచ్చు (ఆది. 6:6; KJV). అయితే ఈ పదాన్ని మనస్సులకు వర్తింపజేసినప్పుడు - పాపం విషయంలో మనస్సు మార్పును సూచిస్తుంది. పాపం చేయడం మాను

కొనడం; దైవ చిత్తానుసారమైన దుఃఖానికి ప్రతిఫలమే ఈ మారుమనస్సు (2 కొరింథీ. 7:10; KJV) లో కసంబంధమైన దుఃఖానికి తారతమ్యం చూపబడింది. మారుమనస్సు జీవిత మార్పును కలిగిస్తుంది (అపొ. 26:20). మనస్సు మార్పుకు, జీవిత మార్పుకు వ్యత్యాసముంది, పెంతెకొస్తు దినాన “మారుమనస్సు పొందుడనే” ఆజ్ఞకు 3000 మంది విధేయులయ్యారుగాని, వారి జీవితపు మార్పుకు చాలదినాలు పడతాయి (అపొ. 2:38, 41).

డెభై (Septuagint) - “సెప్టాజింట్” అనేది “డెభై” అని అర్థమిచ్చే లాటిన్ పదం నుండి వచ్చింది. 3వ శతాబ్దం - క్రీస్తుపూర్వలో - పాత నిబంధన గ్రీకులోనికి తర్జుమాచేయ బడింది. పారంప ర్యాన్నిబట్టి, ఇది డెభైమంది పండితులచే జరిగిందంటారు. దీన్ని డెభైకివాడే రోమా అంకెలతో (LXX) చూపుతారు. ప్రభువైన యేసును, ఆయన అపొస్తలులును సాధారణంగా ఈ గ్రీకు తర్జుమాలోనుండి కోట్ చేశారు గనుక, పాత నిబంధన ప్రాంతీయ భాషల తర్జుమాలకును - LXX కును మధ్య ఎందుకు మూలల భేదం కన్పిస్తుందో గ్రహింపవచ్చు.